

Міжнародна науково-практична
конференція

Розвиток сільських територій
на засадах екологічності,
енергонезалежності
й енергоефективності

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКА ДЕРЖАВНА АГРАРНА АКАДЕМІЯ
Азербайджанський державний аграрний університет
(Азербайджанська республіка)
Державний аграрний університет Молдови (Республіка Молдова)
Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет
Жешувський університет (Республіка Польща)
Львівський національний аграрний університет
Миколаївський національний аграрний університет
Опольський університет (Республіка Польща)
Поліський національний університет
Сумський національний аграрний університет

Розвиток сільських територій на засадах екологічності, енергонезалежності й енергоефективності

*Матеріали
I Міжнародної науково-практичної конференції
5 травня 2021 року*

Полтава
2021

Редакційна колегія:

Аранчій В. І. – ректор Полтавської державної аграрної академії, кандидат економічних наук, професор.

Гамаюнова В. В. – завідувач кафедри землеробства, геодезії та землеустрою Миколаївського національного аграрного університету, доктор сільськогосподарських наук, професор.

Калініченко А. В. – професор Інституту технічних наук Опольського університету, доктор сільськогосподарських наук, професор.

Писаренко П. В. – перший проректор Полтавської державної аграрної академії, доктор сільськогосподарських наук, професор, академік Інженерної академії України.

Скидан О. В. – ректор Поліського національного університету, доктор економічних наук, професор.

Троценко В. І. – завідувач кафедри рослинництва Сумського національного аграрного університету, доктор сільськогосподарських наук, професор.

Харитонов М. М. – професор кафедри загального землеробства та ґрунтознавства Дніпровського державного аграрно-економічного університету, доктор сільськогосподарських наук, професор.

Чайка Т. О. – начальник редакційно-видавничого відділу Полтавської державної аграрної академії, кандидат економічних наук.

Черевко Г. В. – професор Жешувського університету, доктор економічних наук, професор.

Черевко І. В. – доцент кафедри економіки Львівського національного аграрного університету, кандидат економічних наук, доцент.

Шевніков М. Я. – професор кафедри рослинництва Полтавської державної аграрної академії, доктор сільськогосподарських наук, професор.

Розвиток сільських територій на засадах екологічності, енергонезалежності й енергоефективності : матеріали I Міжнар. наук.-практ. конф. (Полтава, 5 травн. 2021). Полтава : РВВ ПДАА, 2021. 128 с.

У збірнику представлені матеріали міжнародної науково-практичної конференції за результатами досліджень розвитку сільських територій на засадах екологічності, енергонезалежності й енергоефективності як пріоритетної моделі розвитку.

Матеріали призначені для наукових співробітників, викладачів, студентів й здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії вищих навчальних закладів, фахівців і керівників сільськогосподарських та переробних підприємств АПК різної організаційно-правової форми, працівників державного управління, освіти та місцевого самоврядування, всіх, кого цікавить проблематика розвитку сільських територій на засадах екологічності, енергонезалежності й енергоефективності.

Відповідальність за зміст поданих матеріалів, точність наведених даних та відповідність принципам академічної доброчесності несуть автори. Матеріали видані в авторській редакції.

© Автори тез, включені до збірника, 2021

© Полтавська державна аграрна академія, 2021

ЗМІСТ

1. ЕКОЛОГІЗАЦІЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА ЯК ПРІОРИТЕТНА МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

<i>Chaika T., Horobets M., Krykunova V., Lotysh I.</i> Influence of growth stimulators on photosynthetic activity of spring barley crops.....	7
<i>Бараболя О. В., Ляшенко В. В., Доронін С. М., Полежак Є. Ю.</i> Вплив технології вирощування на зимостійкість посівів пшениці озимої та пошкодження фітопатогенами	10
<i>Дегтярьов Ю. В., Рєзнік С. В.</i> Електрофізичні показники чорнозему типового за умов екологічного сільськогосподарського виробництва	13
<i>Дереза В. В., Міщенко О. В.</i> Родючість чорнозему звичайного при застосуванні ґрунтозахисних технологій вирощування сільськогосподарських культур	16
<i>Жемела Г. П., Бараболя О. В., Ляшенко В. В., Ляшенко Є. С., Подоляк В. А.</i> Вплив норм висіву на індивідуальну продуктивність гібридів кукурудзи	19
<i>Жукова О. Г., Щербина Т. Ф.</i> Екологізація сільського господарства як фактор стійкого розвитку регіону	22
<i>Калмикова І. С.</i> Екологізація сільськогосподарського виробництва в контексті розвитку сільського туризму	25
<i>Коротенко Л. О.</i> Щодо переваг квартальної забудови під час планування міських населених пунктів.....	27
<i>Ласло О. О., Диченко О. Ю.</i> Стійкий розвиток агроєкосистеми у контексті концепції органічного росту.....	29
<i>Лімонт А. С.</i> Фактори маси рулонів за їх формування прес-підбирачами льноотрести	31
<i>Марініч Л. Г., Бараболя О. В., Кавалір Л. В.</i> Вплив сортових особливостей на довговічність стоколосу безостого....	35
<i>Міщенко С. В., Кириченко Г. І.</i> Створення нових сортів промислових конопель для розвитку сільських	

територій на засадах раціонального використання природноресурсного потенціалу	38
<i>Ратошнюк Т. М., Ратошнюк В. І., Ратошнюк В. В., Науменко М. В.</i>	
Екологізація агропромислового виробництва як основа збереження та відтворення природно-ресурсного потенціалу АПК	41
<i>Рибальченко А. М.</i>	
Основи виробництва екологічної продукції рослинництва	44
<i>Сенчук Т. Ю.</i>	
Перспектива екологізації сільськогосподарського виробництва	46
<i>Чередніченко О. О., Тоні Ю. Ю.</i>	
Органічне агровиробництво у формуванні продовольчої безпеки	49
<i>Шакалій С. М., Даценко К. С.</i>	
Вивчення ефективності протруйників в лабораторних умовах на озимих зернових	50
<i>Юшин С. О.</i>	
Щодо тези пріоритетності екології над іншими проблемами соціально-економічного розвитку	53

2. ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ВІДНОВЛЕННЯ ПРИРОДНО-РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

<i>Галенко О. О., Баран Д. І.</i>	
Мікронутрієнти спеціального призначення для м'ясних продуктів	56
<i>Галенко О. О., Кравчук В. В., Медяник М. О.</i>	
Виробництво сурімі-подібного матеріалу з м'яса індиків	58
<i>Галенко О. О., Шаповалов В. Ю.</i>	
Переробка насіння промислових конопель для харчових продуктів	59
<i>Гаращук О. В., Куценко В. І.</i>	
Активізація соціоекологічної діяльності – складової оптимальної моделі сталого розвитку села	61
<i>Диченко О. Ю., Ласло О. О.</i>	
Природно-ресурсний потенціал сільських територій: проблеми збереження довкілля	64
<i>Канівець О. М., Шевченко А. В., Тимченко Д. В.</i>	
Збереження та відновлення природно-ресурсного потенціалу земель Сумщини	67
<i>Карабінюк М. М., Чиняк В. В., Карабінюк Я. В.</i>	
Валоризація високогірних пасових українських Карпат у ХХІ сторіччі у процесі європейської інтеграції	69

Ладичук Д. О., Шапоринська Н. М.

Втрати еколого-ресурсного потенціалу аграрного сектору виробництва в Херсонській області 72

Ніколайчук Т. О.

Формування еко-свідомої культури ведення господарської діяльності: основні теоретичні аспекти 75

Сімченко О. О., Назаренко М. М.

Агроекологічні аспекти вирощування сучасних сортів фундуку в умовах Північного Степу України 78

Соколова А. О.

Сучасний стан та проблеми екологічного розвитку сільських територій Волині 80

Телима С. В.

Агроекологічні аспекти моделювання процесів міграції забруднень і добрив в ґрунтових водах на масивах зрошення та прилеглих територіях 84

3. ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНО-РЕСУРСНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ ЗАДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЇХ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ Й ЕНЕРГОНЕЗАЛЕЖНОСТІ

Кирнасівська Н. В.

Оцінка біологічної продуктивності земель Закарпатської області стосовно вирощування зернових культур 87

Чайка Т. О.

Органічне сільське господарства як запорука раціонального використання природних ресурсів 89

4. РОЗРОБКА ТА ВПРОВАДЖЕННЯ ДІЄВИХ ФУНКЦІОНАЛЬНИХ БІЗНЕС-МОДЕЛЕЙ РОЗВИТКУ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ Й ЕНЕРГОНЕЗАЛЕЖНОСТІ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Климчук О. В.

Оптимізація структури посівних площ для формування сировинної бази та ефективного виробництва біопалива 93

Пащенко П. О.

Сценарне планування розвитку й реалізації стратегії управління енергозбереженням в Україні 96

5. ЕКОЛОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ НАПРЯМ РОЗВИТКУ ЗАДЛЯ ЗМІЦНЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Лазарев Г. Ю.

Розвиток транспортної інфраструктури ОТГ 99

Марусей Т. В.

Екологічні інновації в розвитку індустрії гостинності 101

Сиротюк Г. В.

Роль інновацій у розвитку сільських територій..... 104

6. ЕКОНОМІКО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ НА ЗАСАДАХ ЕКОЛОГІЧНОСТІ, ЕНЕРГОНЕЗАЛЕЖНОСТІ Й ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ

Ібатулін Ш. І., Дорош Й. М., Тарнопольський А. В., Сакаль О. В.,

Братінова М. В.

Проблеми класифікації АТУ при ідентифікації меж нових територіальних громад в Україні 107

Плаксієнко І. Л., Глазунова В. Є.

Шляхи підвищення ефективності природоохоронної діяльності об'єднаних територіальних громад..... 110

Чайка Т. О.

Складові та структура енергетичного потенціалу сільських територій.. 112

7. МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ НА ЗАСАДАХ ЕКОЛОГІЧНОСТІ, ЕНЕРГОНЕЗАЛЕЖНОСТІ Й ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ

Cherevko H.

Models of energy independence formation in rural areas in terms of their sustainable development..... 115

Адамчук-Чала Н. І., Бойченко С. В.

Світовий досвід агроконсалтингової діяльності в сфері прецизійних фітотехнологій..... 117

Чайка Т. О.

Вдосконалення політики енергозбереження населених пунктів України з урахуванням провідного європейського досвіду 120

Черевко І. В.

Забезпечення енергонеалежності сільських регіонів шляхом диверсифікації напрямів сільського господарства 125

2. Про добровільне об'єднання територіальних громад : Закон України від 05.02.2015 р. № 157-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/157-19#top>.

3. Методологія та класифікатори : Класифікатор об'єктів адміністративно-територіального устрою України / Держстат України, 2021. URL : http://www.ukrstat.gov.ua/klasf/st_kls/op_koatuu_2016.htm.

4. Адміністративно-територіальний устрій України / Міністерство розвитку громад та територій України, 2020. URL : <https://atu.decentralization.gov.ua/>.

Плаксієнко Ірина Леонідівна
кандидат хімічних наук, доцент
ORCID ID: 0000-0002-1002-4984
Глазунова Вікторія Євгеніївна
студентка
Полтавська державна аграрна академія
м. Полтава

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ПРИРОДООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

У сучасному суспільстві формується усвідомлення необхідності екологізації нашої діяльності та дбайливого ставлення до природи, адже кожен громадянин дедалі більше відчуває негативні наслідки впливу шкідливих виробництв і нераціонального використання природних ресурсів. Громадськість вже не задовольняє роль пасивного спостерігача, з цим пов'язана зростаюча активність громадських організацій екологічного спрямування, які залучаються до обговорення державної екологічної політики та проведення різноманітних заходів на державному та регіональному рівнях.

Участь громадян у здійсненні екологічного управління забезпечується їх конституційними правами на безпечне життя і здоров'я (Ст.50 Конституції України) та Законом України «Про охорону навколишнього природного середовища», який гарантує права громадян, їх організацій та громадських об'єднань на контроль та втручання в дії державних органів у вирішенні проблем в площині взаємодії природа-людина-суспільство.

За умов поглиблення процесів децентралізації в Україні зростають повноваження об'єднаних територіальних громад у процесах стратегічної екологічної оцінки, оцінки впливу на довкілля, в управлінні відходами, підвищується роль ОТГ в здійсненні екологічного контролю та реалізації реформи ринку землі [1].

Головні напрями діяльності ОТГ з охорони об'єктів довкілля, до яких вже зараз долучаються представники відділів містобудування, архітектури, земельних ресурсів, житлово-комунального господарства та комунальної власності районних та сільських рад є:

охорона водних біоресурсів (забруднення водних об'єктів стічними комунально-побутовими водами та скидами промислових підприємств; браконьєрство на водоймах),

охорона флори та фауни (вирізка зелених насаджень; підпали; загрози для відтворення та різноманіття дикої фауни та флори);

- охорона земельних ресурсів (підтоплення земель та руйнування берегового ландшафту; стихійні несанкціоновані сміттєзвалища, проблеми благоустрою, розорення ґрунтового покриву).

Прикладами успішної співпраці об'єднаних територіальних громад з неурядовими екологічними організаціями та державними інспекторами Держекоінспекції на Полтавщині є робота представників ОТГ у складі рибоохоронного патруля, комісій з перевірок стихійного створення сміттєзвалищ, щодо дотримання вимог земельного законодавства; активна участь у акціях з прибирання та благоустрою територій, у природоохоронному заході «Сезон тиші» з метою охорони шляхів міграції та ареалу існування диких тварин; ініціатива у обговоренні загибелі бджіл внаслідок токсичної дії засобів захисту рослин за звернення мешканців м. Кобеляки (за даними веб-порталу Держекоінспекції та сайту управління Держкадастру м. Полтава).

Однак поки що систему ефективної взаємодії громадських екологічних рухів, об'єднаних територіальних громад та владних структур не налагоджено. Існує велика кількість як законодавчих, так і організаційних прогалин, які гальмують діяльність та розвиток природоохоронної діяльності об'єднаних територіальних громад.

Для налагодження ефективної роботи громадських територіальних об'єднань в галузі екології як дієвих партнерів уряду необхідно вдосконалити механізм їх взаємодії організаційного, правового, соціального, економічного, та інформаційного характеру [2, 3]:

розвивати різнопланову співпрацю представників ОТГ з державними органами влади, НДО, громадськими інспекторами Держекоінспекції, громадськими організаціями та бізнес-асоціаціями щодо здійснення екологічного контролю;

надання громадськості оперативної та об'єктивної інформації щодо стану об'єктів довкілля через сучасні засоби комунікації та веб-портали Верховної Ради;

залучати представників об'єднаних територіальних громад до процесу розробки стратегічних, програмних і планових документів різних галузей та складу державних експертних комісій;

створювати в громадських організаціях консультативні групи за участю представників ОТГ для забезпечення можливостей відстоювати інтересів громад;

здійснювати фінансову підтримку екологічних проектів громадськості з держфондів.

Подальший розвиток громадської активності в галузі охорони навколишнього природного середовища дозволить нашій країні зробити вагомий крок у подоланні глобальних екологічних викликів та закріплення в Україні європейських цінностей.

Бібліографічний список

1. Положення про участь громадськості у прийнятті рішень у сфері охорони довкілля від 18.12.2003 р. № 168. *Офіційний вісник України*. 2004. № 6. Ст. 357.

2. Концепція реформування системи державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього середовища в Україні. Офіційний портал Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України. URL : <https://mepr.gov.ua/content/koncepciya-reformuvannya-sistemi-derzhavnogo-naglyadu-kontrolyu-u-sferi-ohoroni-navkolishnogo-seredovishcha-v-ukraini.html>.

3. Патока І. В. Державна екологічна політика для об'єднаних територіальних громад в системі децентралізації врядування. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2015. Вип. 5. С. 1098–1103.

Чайка Тетяна Олександрівна

канд. екон. наук

ORCID ID: 0000-0002-5980-7517

Полтавська державна аграрна академія

м. Полтава

СКЛАДОВІ ТА СТРУКТУРА ЕНЕРГЕТИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ

Розвиток сільських територій, як і всієї держави, має відбуватися до нової світоглядної парадигми, яка є політичною та практичною моделлю такого розвитку всіх країн світу, який задовольняє потреби нинішнього покоління без шкоди для можливості майбутніх поколінь задовольняти свої власні потреби. Ця модель орієнтована на досягнення оптимального балансу між трьома складовими розвитку – економічною, соціальною та екологічною [1].

Однією зі складової стратегічного розвитку сільських територій на